

УДК 635.652:631.527

Позняк О. В.¹, молодший науковий співробітник**Чабан Л. В.¹**, науковий співробітник**Касян О. І.¹**, науковий співробітник, в. о. директора**Кондратенко С. І.²**, доктор с.-г. наук, ст. н. с., завідувач відділу¹Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН²Інститут овочівництва і баштанництва НААН

e-mail: olp18@meta.ua

‘ОЗОН 365’ – СОРТ МЛАСКАВЦЯ КОЛОСКОВОГО (ОВОЧЕВОГО) УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

До малопоширених зеленних рослин в Україні належить мласкавець колосковий (овочевий) (*Valerianella locusta* L.) з родини Валеріанових (Valerianaceae). Вживають зелену масу (розетку листя, і потім молоді стебла) у свіжому вигляді в салатах, закусках, самостійно як гарнір до м'ясних та рибних страв. Свіже листя мласкавця колоскового (овочевого) містить білки (2,1%), жири (0,4%), безазотисті речовини (2,8%); вітаміни: каротин – до 6 мг%, вітаміни С (15 мг%), групи В – В1, В2, В6 – до 1 мг%, Е (0,4–0,8 мг%), РР, є невелика кількість клітковини (0,6%), золи (0,8%), до складу якої входять мінеральні солі калію, фосфору, магнію, кальцію, натрію. Зелена маса польового салату корисна при захворюваннях печінки та нирок.

На Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН створений новий вітчизняний сорт сорту мласкавця колоскового (овочевого) ‘Озон 365’ (патент на сорт рослини № 230204). Збиральна стиглість нового сорту настає на 26 добу, період господарської придатності триває 32 доби. За період випробувань у 2021–2022 рр. новостворений сорт забезпечив приріст урожайності зеленої маси у порівнянні зі стандартом 17,5% (14,0 т/га при 11,9 т/га у стандарту сорту ‘Акцент’). Маса 10 розеток становила 322,5 г (у стандарту 272,1 г). При визначенні біохімічного складу встановле-

но, що вміст сухої речовини у листках нового сорту мласкавця колоскового (овочевого) ‘Озон 365’ становить 12,58%, загального цукру – 2,27%, аскорбінової кислоти 12,62 мг/100 г, титрована кислотність (у перерахунку на щавлеву кислоту) 0,36%. Смакові якості перспективного зразка 5 балів.

Морфолого-ідентифікаційні ознаки нового сорту: форма листка вузьколопатоподібна, глянсуватість листової пластинки помірна, профіль листка у поперечному перерізі плаский, профіль верхньої частини листка у повздовжньому розрізі опуклий, скручування листка відсутнє або дуже слабе, інтенсивність зеленого забарвлення листка помірна, зубчастість зовнішніх листків відсутня, рельєфність жилок листка помірна, пухирчастість листка відсутня або дуже слабка, утворення пучків на генеративному пагоні наявне. Діаметр розетки 20,0 см, довжина листової пластинки 10,8 см, ширина – 3,5 см. Антоціанове забарвлення на генеративному пагоні в період цвітіння слабкий, комірець на насінні відсутній.

Створений на Дослідній станції «Маяк» ІОБ НААН сорт мласкавця колоскового (овочевого) ‘Озон 365’ рекомендується для освоєння агроформуваннями усіх форм власності і господарювання та у приватному секторі в усіх зонах України у відкритому і у захищеному ґрунті.

УДК 633.17:631.6:631.674.6

Полагенько О. С., науковий співробітник відділу маркетингу і міжнародної діяльності**Рой С. С.**, науковий співробітник відділу зрошувального землеробства та декарбонізації агроєкосистем

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, м. Одеса, Україна

e-mail: polagenkoelena@gmail.com

ВПЛИВ ПІДҐРУНТОВОГО КРАПЛИННОГО ПОЛИВУ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ В ЗОНІ СУХОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Кукурудза – одна з провідних зернових культур в Україні. Площі, зайняті під нею, в останні роки постійно збільшуються. Разом із тим вирощування цієї культури в зоні Сухого Степу можливо тільки в умовах зрошення. Дощування – класичний спосіб поливу кукурудзи на півдні України. Проте через високу ціну на воду собівартість отриманої продукції значно підвищується. Дану проблему можна вирішити за допомогою впровадження нових водозберігаючих способів поливу, зокрема підґрунтового краплинного зрошення. Система подає воду на поле за допомогою багаторічних трубок із водовипусками,

які прокладені на глибині 30–50 см. Підґрунтове краплинне зрошення також дозволяє збільшити площу листової поверхні рослин та, як наслідок, суттєво збільшується урожай зерна.

З метою удосконалення елементів технології вирощування сучасних гібридів кукурудзи та дослідження їх реакції на використання різних способів поливу у 2019–2020 роках було закладено польовий дослід на базі ДП «ДГ «Асканійське» АДСДС ІКОСГ НААН України».

Біометричні вимірювання, проведені у фазу цвітіння, показали істотну різницю по всім показникам при використанні різних способів

поливу. Середня висота рослин кукурудзи при підґрунтового краплинному зрошенні була на 35,1 см більшою, ніж при зрошенні дощуванням. Площа листкової поверхні також суттєво відрізнялась. Так, якщо на підґрунтового краплинному зрошенні цей показник становив 34,6 тис. м²/га, то на зрошенні дощуванням – 29,8 тис. м²/га. Урожайність кукурудзи на підґрунтового краплинному зрошенні досягала 12,98 т/га, що на 3,77 т/га більше, ніж на дощуванні, де цей показник дорівнював 9,22 т/га. Якщо порівнювати урожайність серед різних гібридів то вона, як і площа листкової поверхні, збільшувалась із зростанням ФАО конкретного гібриду.

УДК 332.05:338.431.2

Поліщук М. О., завідувачка сектору інформаційно-консультаційної роботи

Черевко Т. В., науковий співробітник відділу рослинництва

Волинська державна сільськогосподарська дослідна станція ІК НААН

e-mail: voldsdgs@gmail.com

АГРАРНА НАУКА – ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Різний економічний потенціал регіонів та рівень їх розвитку, економічні та фінансові проблеми, що поглибилися останнім часом в країні, військові дії в державі, наявність великої кількості біженців з окупованих територій та інші несприятливі обставини, з якими стикнулася економіка України, потребують особливого підходу до розв'язання проблеми забезпечення економічної безпеки України. Аграрний сектор – це особлива галузь в системі національної цілісної економіки України і його розвиток має визначальний вплив на рівень життя людей. У цьому зв'язку, як ніколи, актуальними є відтворення і підвищення ефективності використання в сільському господарстві земельних та інших природних ресурсів країни, екологізація виробництва, розвиток та ефективність виробництва біопалив, сталий розвиток сільських територій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної с.-г. продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва, підвищення інвестиційної привабливості галузі. Досягнення поставлених цілей можливе за умов інноваційного розвитку агропромислового комплексу, інтеграції кращого світового досвіду та рішень у всіх його секторах.

Вагомий внесок у забезпечення інноваційного розвитку належить аграрній науці. Найбільш наближеними до розв'язання проблем наукового забезпечення інноваційного розвитку агропромислового виробництва є науково-дослідні

Отже можна зробити висновок, що впровадження підґрунтового краплинного зрошення в зоні Сухого Степу України може призвести до збільшення площі листкової поверхні кукурудзи у фазу цвітіння на 16,1% порівняно з дощуванням. Це, разом з покращенням водоспоживання рослин на протязі вегетації, дозволяє збільшити продуктивність зерна кукурудзи на 40,9%. Тому можна рекомендувати сільськогосподарським підприємствам впроваджувати системи підґрунтового краплинного зрошення на півдні України при вирощуванні кукурудзи на зерно.

установи регіонального рівня. Їх основні завдання це: виконання власних наукових досліджень із проблем інноваційного розвитку АПК регіонів; адаптація завершених розробок наукових установ загальнодержавного рівня до місцевих ґрунтово-кліматичних умов; комерціалізація і капіталізація завершених наукових розробок з інноваційним потенціалом; формування інноваційних проектів і бізнес-планів; упровадження розробок в агроформуваннях і їх супровід.

На розв'язання цих завдань спрямована програма наукових досліджень НААН «Використання потенціалу аграрної науки для інноваційного розвитку галузей агропромислового виробництва України» (2021–2025 рр.). Волинська ДСГДС ІК НААН є одним із виконавців даної програми на регіональному рівні. Проведена науковцями робота спрямована на: – відбір наявних наукових розробок установи з інноваційним потенціалом для випробування, впровадження, які максимально відповідають регіональній спеціалізації виробництва сільськогосподарської продукції Західного Полісся України; розробку науково-організаційних підходів для випробування та впровадження завершених наукових розробок; науково-консультаційний супровід інноваційної продукції в агропромисловому комплексі Західного Полісся України.

Вище зазначені заходи сприяють інтеграції науки і виробництва і є невід'ємним елементом сучасного інноваційного процесу в аграрному секторі.